

כניסת שבת: 19:26
 יציאת השבת: 20:34
 לדעת ר"ת: 21:03

אורי וישעי

הכרזת תענית "שבעה עשר בתמוז" ביום ראשון

בית מדרש רב פעלים ע"ש מרן הרב יוסף חיים זי"ע בראשות כב' מו"ר הרב אורי סבן שליט"א
 עורך: אלון ארביב ס"ט הערות ניתן לשגר לת"ד 613 נתניה-050-4136465 או בדוא"ל: alon@shtaygen.co.il

עמרת פז

נאמר בפרשה "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל". ופירש רבנו האור החיים הקדוש, שהכוונה בזה לומר כי הצדיקים על אף כל עסקם בתורה ובמצוות, אינם מרגישים קושי בעמלם בעבודת ה'. אלא אדרבא, נראים הם בעבודתם כמי ששמחים בה, וכאדם המשתעשע בשעשועים, וזאת לרוב חשקם ודבקותם בתורה ובמצוות. ועל זה היה תמה בלעם הרשע, כאשר ראה תכונה זו בעם ישראל, שהם אינם מתעייפים ומרגישים עול בעבודת ה', ועל זה נתקנא בהם. ובאמת הדבר ידוע, שמי שאינו מאמין בה' יתברך והולך בדרכו, הרי הוא מתקשה מאד להבין איך מסוגלים שומרי התורה לוותר על כל כך הרבה דברים הנראים בעיניו כמשאת החיים, ועוד יותר הוא תמה שהם עושים זאת מתוך שמחה ורצון אישי.

אדם שאינו מכיר במעלת המצוות, לעולם לא יוכל לקיים את המצוות כראוי, ולדוגמא אדם שאינו מעריך את מצות כיבוד הורים, לא יוכל לקיים מצוה זו כראוי בשום אופן, שכן יחסרו לו כוחות הנפש הנצרכים לו בכדי לקיים מצוה זו. וכן הדבר בכל המצוות, שאם לא ידע האדם את ערך המצוות, ויחדיר ערכים אלו בלבו, לא יוכל לקיים כראוי את המצוות, כי בכל דרכיו הוא מתנהל בעצלותיים, בצורה בלתי מוצלחת שאין לה משמעות נכונה.

פעמים אנו רואים אצל גדולי רבני ישראל, שאף על פי שבקושי רב הם מתניידים ממקום למקום, בכל זאת כאשר הם נצרכים לדבר מצוה הם מזדרזים מאד לקיים את המצוה בכוחות גדולים, לכתת רגליהם ממקום למקום לזכות את ישראל, וכמו מרן רבנו עובדיה יוסף שליט"א, שבימים שהיה חלש עד מאד, אף על פי כן הטריח עצמו ללכת מעיר לעיר ללמד תורה, בקושי רב, ובימי חודש אלול, כאשר היה יוצא למסור את דבר ה' בכל מקום, אחר שהיה חוזר לביתו, עוד היה נשאר ער שעות ארוכות בכדי להשלים את סדר למודיו שהחסיר ביציאתו מן הבית. וכן כל כיוצא בזה.

ומכאן אנו למדים, שאדם המרגיש עמל גדול וקושי בעבודת ה', סימן הוא שחסרה לו התודעה של ערך קיום המצוות, ועליו לחזור ולהחדיר בעצמו את ערך המצוות והתורה, כי הם חיינו ואורך ימינו, ולכך הוא נברא, ואז כשיעסוק במצוות מתוך הבנה בערכן, יזכה לעבוד את ה' בחשק ובעונג ושמחה, לקיים את המצוות כראוי.

(אתר הלכה יומית)

"וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור" (כב, ה)

ואם תאמר מפני מה השרה הקב"ה שכינתו על גוי רשע? כדי שלא יהיה פתחון-פה לאומות לומר אילו היו לנו נביאים חזרו בתשובה. העמיד להם נביאים והם פרצו גדרו של עולם (רש"י).

אך הלא הקושיה נשארת במקומה, שכן עדיין יהיה להם פתחון-פה לטעון: למה העמיד לישראל נביא כמשה, ואילו לנו העמיד נביא פורץ גדר כבלעם הרשע?

אומות-העולם לא האמינו במשה רבנו, רק משום שלא האמינו בקיומם של כוחות אלוקיים על-טבעיים, ולדעתם לא היו כל האותות והמופתים אלא אירועים אקראיים וטבעיים.

על-כן נתן להם השם-יתברך נביא משלהם, אשר עסק גם הוא בנביאות ובכוחות על-טבעיים, ואעפ"כ האמינו בו - הרי מעתה לא היה להם עוד שום פתחון-פה, שכן אם כבר מאמינים היו בקסמיו של בלעם הרשע הרי מוטב היה אילו האמינו בכוחות האלוקיים של הנביא האמיתי משה רבנו.

אנשי-השם הגדולים של כל עם אינם בגדר פרט בפני עצמו, אלא מתהווים מכוחותיו הרוחניים של העם, שהם מתרכזים ומתגלמים באדם אחד, עד שהוא נעשה למנהיגו ונביאו של העם. מכוחותיו הרוחניים של עם-ישראל נתהווה משה רבנו,

ואילו מכוחותיהן הרוחניים של האומות נתהווה בלעם הרשע. הרי ממילא נסתמו כל טענותיהן של האומות. אמנם ניתן להם נביא, אך הוא הפך להיות בלעם הרשע, משום שלא היו מסוגלים הוציא מקרבם נביא טוב ממנו.

אבות קדושים

כִּי מֵרֵאשִׁי צָרִים אָרְאָנוּ וּמִגְבָּעוֹת אֲשׁוּרָנוּ (כג, ט) מבאר במתיקות מרן רבנו יוסף חיים זי"ע, שידוע שאברהם אבינו ע"ה והאמהות הקדושות היו עקרות, באופן טבעי, עד שהקב"ה עשה להם נס וריפא אותן, וטעם הדבר הוא מכיון שבן הוא המשכיות של האבא וכשנולד בן הוא כולל בתוכו את כל צאצאיו שיבואו בעתיד, ורצה הקב"ה שלא יהיה שייכות לאבותיהם, אברהם היה בנו של תרח הרשע, וכן האמהות, שרה, רבקה ורחל ולאח.

דברי התורה לרפואת ידידינו היקר, רב פעלים לתורה ולתעודה

הר' דני (דניאל) בן יולנדה בתוך שאר חולי עמך בית ישראל

שבת היא מלזעוק ורפואה וישועה קרובה לבוא

הליכות מלכי

תענית שבעה עשר בתמוז

ביום ראשון הקרוב יחול צום יז' בתמוז (אמנם יחול השנה בי"ח בתמוז מאחר וי"ז חל בשבת קודש), הצום בעצם מתחיל את "ימי בין המצרים" הנמשכים שלשה שבועות, עד לאחר צום תשעה באב, ובהם, מנהג ישראל להתאבל על חורבן בית מקדשנו ועל גלותנו מארצנו, והצרות שהשתלשלו כתוצאה מהגלות.

נאמר בספר זכריה: כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים. ופירשו חז"ל, צום הרביעי זה צום יז' בתמוז, כי חודש תמוז הוא הרביעי לחודש ניסן. צום החמישי, זה צום תשעה באב, כי חודש אב הוא החמישי לחודש ניסן. צום השביעי, זה צום גדליה שחל בשלשה בתשרי, וצום העשירי, זה צום עשרה בטבת. וכל ישראל מתענים בימים אלו מפני הצרות שארעו בהם, כדי לעורר ולפתוח הלבבות לדרכי התשובה, ויהיה זה זכרון למעשינו הרעים ולמעשי אבותינו שהיו כמעשינו עתה עד שגרמו להם ולנו אותם הצרות, שבזכרון דברים אלו נשוב להיטיב מעשינו, כמו שנאמר: והתוודו את עוונם ואת אבותם (רמב"ם). חמשה אסונות אירעו ביום יז' בתמוז: נשתברו הלוחות, בטל התמיד, הובקעה העיר בתקופת חורבן הבית השני, שרף אפוסטומוס את התורה, והעמיד צלם בהיכל. וגם חמשה אסונות ארעו בט' באב: נגזר על אבותינו במדבר שלא יכנסו לארץ, וחרב הבית בראשונה ובשניה, ונלכדה עיר גדולה ושמה ביתר, שהיו בה אלפים ורבות מירשאל, והיה להם מלך גדול (בר כוכבא) אחר חורבן בית שני, ודימו כל ישראל שהוא המשיח, ונפל ביד הרומאים ונהרגו כולם, והיתה צרה גדולה כחורבן בית המקדש. ובו ביום חרש טורנוסרופוס את ההיכל וסביביו ככתוב: ציון שדה תחרש. ובג' בתשרי נהרג גדליה בן אחיקם ונכבית גחלת ישראל שארית הפליטה שנשארו אחר חורבן הבית הראשון. ובעשרה בטבת סמך נבוכדנצר הרשע על ירושלים והביאה במצור.

התענית מתחילה בבוקר בעלות השחר בערך בשעה 03:51 ועד צאת הכוכבים בשעה 20:12. חולה, גם כשאין בו סכנה, פטור מלהתענות בי"ז בתמוז. וכן חולה שנרפא אך עודנו חלש, כל זמן שיש חשש שאם יצום יחזור לחליו, פטור מלהתענות. בנים מתחת לגיל בר-מצוה (13), ובנות מתחת לגיל בת-מצוה (12) פטורים מלהתענות. נשים מעוברות ומניקות פטורות מלהתענות. ומינקת שאמרו שפטורה מתעניות אלו, כתב מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א שאפילו אם פסקה להניק את בנה, כל שהיא תוך עשרים וארבע חודש ללידתה, ומרגישה חולשה יתרה הרי היא פטורה מלהתענות. אבל אם היא אינה מרגישה חולשה יתירה וסחרחרת וכדומה, נכון להחמיר שתתענה גם היא, וכן פסק הגר"מ מאזוז שליט"א. ויש מקילים לכל אשה שהיא בתוך עשרים וארבע חודש מלידתה שלא תתענה, מפני שבדרך כלל היא עסוקה בענייני הבית, ונחלשת מאד מחמת התענית.

אנו תפילה שיתקיים בנו האמור בפסוק: צום רביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים.

קומי אורי-סיפור לשבת

מעלת הסנדק

בספר "מעשי למלך" מובא סיפור שהיה ה"חפץ חיים" מספר על הג"ר שלמה קלוגר זצ"ל, אשר הגיע פעם אחת לברית מילה, על מנת לשמש כסנדק. הגר"ש הגיע בזמן המיועד אך נאלץ להמתין זמן רב. כאשר שאל, מדוע אין מביאים את התינוק ועושים את הברית, הוסבר לו שאבי הילד נמצא במצב של גסיסה והקרובים ממתנים ליציאת נשמתו, כדי שיוכלו לקרוא לרך הנימול בשם אביו.

כאשר שמע הגר"ש את הדברים ציווה על המוהל למול את הבן ללא שהיות.

לאחר מכן נכנס בעצמו אל החולה וראה כי החולה פקח את עיניו והחל להתאושש.

לאחר עריכת הברית הוסיף הגר"ש ואמר: אל נא תחשבו כי הראיתי בכך אות ומופת שאבי הבן נרפא מחליו, אלא למדתי זאת מדברי חכמינו שאמרו על הפסוק (בראשית יח, ב): "והנה שלשה אנשים נצבים עליך" - שלשה אנשים אלו הם: מיכאל, גבריאל ורפאל. מיכאל - בא לבשר את שרה, רפאל - בא לרפאות את אברהם, גבריאל - בא להפוך את סדום. וכתב שם רש"י: "ורפאל שריפא את אברהם הלך משם להציל את לוט".

ולכאורה נראה הדבר תמוה, וכי חסרים מלאכים בשמים, עד שהוצרכו לשלוח מלאך אחד לשליחות כפולה, לרפאות את אברהם ולהציל את לוט?

אך מסתבר, שזכותו של לוט לא היתה כל כך גדולה עד שיהיה ראוי שישלחו מלאך מיוחד להצילו, ונס הצלתו צריך היה להתרחש בדרך אגב, על ידי מלאך שנשלח בין כך ובין כך לשליחות אחרת.

ועל פי זה חשבתי לעצמי - ממשיך רבי שלמה קלוגר - מן הסתם דנים עכשיו בשמים את אבי הבן הנימול, ויתכן שאין לו זכויות רבות, עד שיהיה ראוי שישלחו עבורו מלאך לרפואתו, לכן הוריתי להתחיל בעריכת הברית, ואז כשיבוא אליהו הנביא לברית, יביא עמו באותה דרך רפואה שלמה גם לאבי הבן...

בחירת המוהל והסנדק

מספרים על הגה"צ רבי יעקב מוצפי זצ"ל שהיה מקפיד מאוד על מוהל וסנדק שיהיו יראי שמים. וסיפר פעם על חכם עובדיה צדקה זצ"ל שהיה איש החסד, ורודף אחר צדקה ומצוות ששאלוהו "במה זכית לכל החסידות ולכל המעלות הטובות האלו?"

ענה חכם עובדיה "אני בבחינת חומץ בן יין, והייתי צריך להיות הרבה יותר חסיד וירא שמים ממה שאני טיפה מן הים הגדול, וכל זה למה, מפני שהסנדק שלי היה מרן הגאון רבי יוסף חיים, בעל ה"בן איש חי", והמוהל שלי היה אחיו, ועד כמה שהסנדק והמוהל קובעים את מהלך החיים של הנוול אין לשער ולתאר, ולכן אני אומר שלא הגעתי לכלום ממה שאני הייתי צריך להגיע".

וכך היה מסיים את סיפורו "בחרו לכם מוהל וסנדק ירא שמים, לטוב לכם ולילדיכם כל הימים..."

ד"ת לע"נ הגה"צ רבי שמעון גבאי בן רחל, הגה"ק רבי נסים פרץ בן סוליקה זצ"ל

לע"נ ר' מרדכי ניזרי בן סוליקה ז"ל

נתרם על ידי המשפחה

